

PRAKTISCHE LEKTION

Foljet vetvetore - Reflexive Verben

Lektionskategorie: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni foljet vetvetore gjermane, përemrat mich, dich e sich, dallimin midis formës në kallëzore dhe asaj në dhanore, si dhe vendin e përemrit në fjali.

Foljet vetvetore - Reflexive Verben

Përmbledhje e mësimit

Foljet vetvetore shoqërohen nga një **përemër vetvetor** që i referohet vetë kryefjalës: *Ich wasche **mich*** — «Unë lahem». Në gjermanisht ky përemër është i detyrueshëm dhe ndryshon sipas vetës, ndërsa shqipja e shpreh të njëjtin kuptim me mbaresën e foljes joveprore.

Çfarë do të mësoni?

- Përemrat vetvetorë në kallëzore dhe dhanore.
- Foljet vetvetore më të përdorura.
- Kur përdoret dhanorja në vend të kallëzores.
- Vendin e përemrit në fjali.

Përemrat vetvetorë

Veta	Kallëzore	Dhanore	Shembull
ich	mich	mir	<i>Ich wasche mich.</i>
du	dich	dir	<i>Du freust dich.</i>
er / sie / es	sich	sich	<i>Er interessiert sich.</i>
wir	uns	uns	<i>Wir treffen uns.</i>
ihr	euch	euch	<i>Ihr beeilt euch.</i>
sie / Sie	sich	sich	<i>Sie erinnern sich.</i>

Vetëm veta e parë dhe e dytë njëjës e dallojnë kallëzoren nga dhanorja: *mich / mir* dhe *dich / dir*. Në të gjitha vetat e tjera forma është e njëjtë.

Foljet vetvetore më të përdorura

Folja	Shqip	Shembull
-------	-------	----------

sich freuen (über / auf)	gëzohem	<i>Ich freue mich auf den Urlaub.</i>
sich interessieren für	interesoheh për	<i>Er interessiert sich für Musik.</i>
sich erinnern an	kujtoj	<i>Ich erinnere mich an dich.</i>
sich beeilen	nxitoj	<i>Beeil dich!</i>
sich waschen	lahem	<i>Ich wasche mich.</i>
sich setzen	ulem	<i>Setzen Sie sich, bitte.</i>
sich treffen	takohem	<i>Wir treffen uns um acht.</i>
sich entschuldigen	kërkoj falje	<i>Ich entschuldige mich.</i>
sich ausruhen	pushoj	<i>Ruh dich aus!</i>
sich vorstellen	prezantohem	<i>Darf ich mich vorstellen?</i>

Kur përdoret dhanorja

Kur fjalia ka **edhe një kundrinor të drejtë**, përemri vetvetor kalon në dhanore:

Pa kundrinor (kallëzore)	Me kundrinor (dhanore)
<i>Ich wasche mich.</i> — Unë lahem.	<i>Ich wasche mir die Hände.</i> — Unë laj duart.
<i>Ich ziehe mich an.</i> — Unë vishem.	<i>Ich ziehe mir die Jacke an.</i> — Vesh xhaketen.
—	<i>Ich putze mir die Zähne.</i> — Laj dhëmbët.

Rregull praktik: nëse pas foljes ka një send, përemri shkon në **dhanore**.

Vendi i përemrit

- Fjali dëftore: menjëherë pas foljes — *Ich **freue mich** sehr.*
- Pyetje: pas kryefjalës — *Freust **du dich**?*
- Fjali e varur: pas kryefjalës — *..., weil ich **mich** freue.*
- Urdhërore: pas foljes — *Beeil **dich**!*
- Me folje modale: përemri qëndron herët, folja në fund — *Ich muss **mich** beeilen.*

Në kohën e kryer

Të gjitha foljet vetvetore marrin **haben** në Perfekt:

Gjermanisht: Ich habe mich sehr gefreut.

Shqip: U gëzova shumë.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
--------	---------	-----------

<i>Ich freue sehr.</i>	Ich freue mich sehr.	përemri është i detyrueshëm
<i>Ich wasche mich die Hände.</i>	Ich wasche mir die Hände.	me kundrinor → dhanore
<i>Er freut mich.</i>	Er freut sich.	përemri ndjek vetën
<i>Ich bin mich gefreut.</i>	Ich habe mich gefreut.	vetvetoret marrin <i>haben</i>
<i>Ich interessiere mich Musik.</i>	... mich für Musik.	folja kërkon parafjalën <i>für</i>

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja e shpreh vetvetoren me **mbaresë**: *lahem, vishem, gëzohem*. Gjermanishtja përdor një **fjalë të veçantë** pas foljes.

Ekuivalenti më i afërt në gjuhën shqipe është diateza joveprore, por gjermanishtja e ndan përemrin nga folja dhe e lakon atë sipas rasës — diçka që shqipja nuk e bën.

Përmbledhje e shkurtër

- Përemri vetvetor është i detyrueshëm.
- Kallëzore: *mich, dich, sich, uns, euch, sich*.
- Dhanore vetëm te *mir* dhe *dir*, kur ka kundrinor.
- Në Perfekt gjithmonë *haben*.

Këshilla praktike për ushtrime

1. Mësoni foljen bashkë me përemrin dhe parafjalën: *sich interessieren für*.
2. Përshkruani rutinën e mëngjesit; ajo është plot folje vetvetore.
3. Krahasoni çiftet *mich / mir* me e pa kundrinor.